

160. Råby kyrka, Rönö hd.

Pl. 71.

Litteratur: L. 892.

Ur äldre anteckningar meddelar S. Boije af Gennäs, att runstenen år 1810 vid kyrkans reparation uthöggs ur Råby kyrkovägg och lades jämte Sö. 161 invid kyrkogårdsmuren för att begagnas till trappsteg för menigheten men sedermera uppställdes i parken vid Täckhammar på en gravkulle i lövbacken 110 steg nnv. om Rycksta-stenen, 90 steg v. om infartsvägen till Täckhammar.

Ämnet är röd sandsten, höjden 1,10 m, bredden vid foten 36 cm, i toppen vid korsets spets 35 cm, tjockleken 17 cm. Runstenen är jämnt huggen med raka kanter och synes, om någon, förtjäna namnet runstod. Troligen har vänstra kanten huggits rak i senare tid.

Huvuddelen av inskriften är inhuggen på korsets armar, som äro c:a 9 cm breda; början står på korsets fot och övre arm, fortsättningen på den vänstra och högra armen.

Övre punkten i kolon efter 23—24 **at** utgör tillika toppen i 39 **u**. Därpå följer på korsets högra arm den avlidnes namn 25—29 **karpi**. Troligen har namnet varit **skarpi**, som på Sö. 162 Råby, och det begynnande **s** blivit borthugget för stenens användning till trappsteg. Därför talar, att de tre sista runorna i **oklati** äro blott 4,5 cm långa, medan 34—36 **arp** äro 9 cm, och att staven på 33 **u** är blott 5 cm, tyder på, att även högra kanten avhuggits. Bistaven på 28 **p** sträcker sig åt höger intill övre pricken i kolon efter 13—17 **stain**. 29 **i** uti **karpi** är fullt klar och har aldrig haft någon bistav; L. 892 har oriktigt **kari**. Om namnet se vidare Sö. 162 Råby.

Efter högra korsarmens :**han** fortsätter inskriften runt stenens topp med **uarb : taupr : oklati**, icke **onklati**, som L. 892 har, och avslutas under högra korsarmen med **i lipi**, ristat nedifrån uppåt. I **oklati** är ett stycke borta ur stenen och därmed nedre hälften av staven i **a** och hela staven i **t**.

Inskriften är följande:

Korsets fot och övre arm: : **aybirn : raispi : stain : pansi : at** : Korsets vänstra och högra
 arm: **karpi : han** Toppen: **uarb : taupr : oklati** Under högra korsarmen nedifrån uppåt: **i lipi**
 25 30 35 40 45 50

Översättning: Öbärn reste denna sten efter Skärder. Han blev död i England i tingmannalidet.

161. Råby kyrka, Rönö hd.

Pl. 71.

Litteratur: L. 893.

Rörande fyndet av stenen se Sö. 160 Råby. Runstenen är nu rest vid Täckhammar i samma lövbacke på en liten kulle 26 steg nnv. om denna.

Ämnet är rödaktig gnejs, höjden 95 cm, bredden vid foten 36 cm, i toppen 34 cm, slingans bredd 8 cm.

Ristningen börjar nedtill t. v. med en böjning av nedre slinglinjen åt stenens kant, som är avknackad till **t** i **risti**. Utefter denna slinglinje står nedre delen av fyra stavar, som tillhört ristarens namn. 5 antager L. 893 vara **s**, en fåra utgår från den bevarade stavens spets, som kan vara mellanstreckket i **s**, men Boije anmärker, att strecket utgår nedom stavstumpens spets och är smalt och ojämnt. Vilka runor 1—5 varit, kan alltså icke bestämmas. Av kolon därefter finns blott nedre punkten. I 6—10 **risti** är toppen av 6—8 **ris** borta och i 21—27 **burupur** finnes av 26—27 **ur** blott nedersta delen.

Inskriften är följande:

Slingan: *iiii* ⁵ *risti* ¹⁰ *stin* ¹⁵ *at* ²⁰ *puri* ²⁵ *burupur* Mellan v. och h. slingan: *sin* ³⁰ *sturman* ³⁵ *kupan* ⁴⁰

Ristningen 31—37 **sturman** hör till fsv. *styreman* »som har ledningen av ett fartyg, skeppsförare», fvn. *stýrimaðr*, och ristas annars oftast med första leden slutande på vokal (**sturimaþr** L. 220, **sturn · maþr** L. 101, **sturimons** L. 292) med undantag av den svårlästa Sö. 72 Kesäter.

Översättning: N. N. reste stenen efter Torer, sin broder, skeppsförare god.

162. Råby kyrka, Rönö hd.

Pl. 72.

Litteratur: L. 894.

Stenens fyndhistoria är densamma som av Sö. 160 Råby och där anförd. Runstenen är rest vid Täckhammar i samma lövbacke som de andra på en gravkulle 39 steg norr om de föreg. närmast byggnaderna.

Ämnet är röd gnejs, höjden 95 cm, bredden vid foten 28 cm, i toppen 18 cm, slingans bredd 12 cm. Stenens högra sida är slät och rak, den vänstra har två djupa inskärningar i kanten, vilka funnits, då ristningen högs.

I 8—15 **sikmuntr** ser 12 **u** nästan ut som **r**, 14—15 **tr** utgöra en binderuna. Av kolon framför 26—27 **at** finns övre pricken fullt tydlig. Det sista namnet är 28—33 **skarpi**, jfr **karpi** Sö. 160 Råby; av 33 **i** finns blott nedre hälften och vad som finnes i behåll hindrar alls icke att antaga **i**.

Inskriften är följande:

Slingan: *kunlifr* ⁵ *sikmuntr* ¹⁰ *hiaku* ¹⁵ *sta* ²⁰ Till vänster om slingan: *in* ²⁵ *at* ³⁰ *skarpi*

Av namnet *Skardhe* förekommer annars blott svagt böjda former (nom. **skarpi** Ög. 176, L. 721, ack. **skarþa** Sö. 131 Lundby, D. I, 187 Sällinge, Uppl.), men Sö. 160 och 162 Råby fordra antagandet av mask. ia-stam, alltså *Skærdhiz*.

Översättning: Gunnlev, Sigmund högg stenen efter Skärder.

163. Rycksta, Råby sn, Rönö hd.

Pl. 72. Pl. 13: B. 821.

Litteratur: B. 821; L. 883; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. X: 21; Vita Theoderici Illustrata p. 469; Stephens ONRM II, 773; Runverser s. 178.

I *Ransakn.* 1667—84 uppgives: »Uthi Snesta gäarde ståår och en»; Snesta är byn mellan Rycksta och landsvägen; Peringskiöld har träsnitt med påskrift: »I Rycksta giärdz-dike»; i brev från K. U. Ekström till J. H. Schröder 22 sept. 1820 säges stenen vara »djupt i jorden liggande, illa medfaren, emedan den ligger tätt invid en väg»; G. Stephens ONRM II, 773 meddelar en ritning av A. Wætter år 1857 och att stenen till omkring 1830 ännu fanns på sin gamla hög nära Rycksta och att en liten stig ledde förbi den till Ekeby men att den då flyttades till allén intill Täckhammar i Bärbo sn, och restes i en lövbacke, 14 steg väster om infartsvägen från landsvägen.